

"tenkidçilik" tenkidi

bu yazıdaki neredeyse bütün çıkarımlar Hasan Akar abimden aldığım derslerin ürünü olup arz-ı ders ve nefis muhasebesi için yazılmıştır.

şeytan benim silahımla beni vuruyor.

yani benim kabiliyetlerimi kullanarak bana saldırıyor

örneğin zihnin sistematik ve analitik çalışması, ayrıntıları görmek, bir hakikat inşa etmek için malzemeler toplamak, ayrıntı gibi görünen küçük şeylerden büyük bağlantılar kurmak ve çıkarımlarda bulunmak gibi kabiliyet ve özellikler kötü özellikler değil elbette. ama şeytan senin bu kabiliyetini başkalarının kusurlarını görmekte, ayrıntıya boğmakta, büyük fotoğrafı göstermemekte, saplantılar oluşturmakta işleterek ciddi evham ve takıntıların fabrikası haline gelen bir zihin ortaya çıkıyor. oysa böyle özellikler ilmi çalışmalara güzel bir alet olabileceği gibi "kendi kusurlarını görmek" "kendini geliştirmek" "eksikliklerini tamamlamak" ta da kullanılabilir elbet. en iyi kendini tenkid edebilir ve eleştirirsin ve eksikliklerini tamamlarsın, bu cihetle "kendini her zaman kusurlu bulmak ve kusurlu bilmek" hakikatına ulaşırsın ...

demek kabiliyetlerini sen iradenle hayra tevcih etmezsen nefis ve şeytanın senin sistemini kullanarak senin sistemini çökertiyorlar ...

üstadımın uhuvvet risalesi 3. düstur olarak dediği :

"Adavet etmek istersen, kalbindeki adavete adavet et; onun ref'ine çalış. Hem en ziyade sana zarar veren nefis-i emmarene ve heva-i nefisine adavet et, ıslahına çalış. O muzır nefsin hatırı için, mü'minlere adavet etme. Eğer düşmanlık etmek istersen; kâfirler, zındıklar çoktur; onlara adavet et. Evet nasilki muhabbet sıfatı, muhabbete lâyıktır; öyle de adavet hasleti, her şeyden evvel kendisi adavete lâyıktır."

dediği gibi ben de derim ki :

"eğer tenkid etmek istersen, kalbinin kusurlarını tenkid et ; onun ref'ine çalış. hem en ziyade bana zarar veren nefis-i emmaremi ve heva-i nefsimi tenkid etmeli ve onun ıslahına çalışmalıyım. o muzır nefsimin hatırı için mü'minleri tenkid etmeyeceğim. eğer tenkid etmek istersen; kafirler, zındıklar çoktur; onları tenkid et. evet nasıl ki muhabbet sıfatı muhabbete layıktır; öyle de tenkidçilik hasleti, herşeyden evvel kendisi tenkide layıktır."

bu mana ile **tenkidçiliğimi tenkid ediyorum :**

sana söylüyorum ey tenkidçiliğim :

- ne var ki tenkid ediyorsun
- sanki ne oldu şimdi tenkid edince ne kazandın
- hem o tenkid ettiğinin sende olmadığını ve daha önce yapıp yapmadığını düşündün mü
- hem sen kendinle ilgileneceğine niye başkasıyla ilgileniyorsun

- hem ne kadar bilgin var ki tenkid ediyorsun, yani meselenin özünü, yüzünü bilmeden hangi sebeple tenkid ediyorsun
- hem şefkat etmen gerekmez mi
- hem ne kadar aşağılara düşmüşsün ki önce şefkat yerine akıl mekanizman devreye giriyor
- hem tenkid edeceğine bunu iyileştirmek için ne yapıyorsun
- hem tenkid ettiğin şeyde senin suçun olduğunu düşündün mü
- hem unutma ki, herkes başkasında kendini görür, yani sen aslında kendi kusurlarını görüyorsun, görüntüye takılma, ben ne zaman bu kusurları işledim diye araştır
- yani sen mükemmel misin ki mükemmellik arıyorsun
- hem mutlu mu oluyorsun tenkid edince, elbette seni bunalttı demek ademi birşeydir ki sana sıkıntı veriyor, sana sıkıntı vereni bırak safa vereni al, huz ma safa da ma keder
- hem çoğu zandır, evhamdır, belki vesvesedir ki imtihan ediliyorsun
- senin bu tenkidin günahlarından sana haber veriyor, çünkü evhamlar günahlardan neşet ediyor
- unutma! zannın çoğu yalandır, esassızdır. ayetle sabit
- unutma! tenkid eden yakın zamanda tenkide uğrayacaktır
- demek seni de tenkid ediyorlar
- demek tenkid edilecek bir tarafların var ki tenkid ediyorsun
- unutma! hüsn-ü zanla memursun
- hem senin tenkid ettiğin ufak bir ayrıntıdır, küçük birşeyi büyütmen ne büyük aptallık ve daha ötesi ne büyük zulümdür. unutma! dokuz masum bir caninin bulunduğu bir gemiyi batırman hak değildir, zulümdür.
- hem hatırla : güzel gören güzel düşünür, güzel düşünen hayatından lezzet alır.
- hem böyle yaparak tasavvurunu işgal altında bırakıyorsun, zihnine ne büyük zulüm yapıyorsun farkında mısın, zihnimin tenkid böcekleri tarafından kemirilmesine izin vermeyeceğim
- acaba sen nereleri boş bıraktın ki böyle tenkid kapıları açıldı, ne hakikatsiz lüzumsuz faidesiz şeylerle doldurdun zihnini ki tenkid yer bulup yerleşti ve işliyor
- böyle tenkidçilik yaparak sana güzel hakikat manalarının açılmasını bekleme
- unutma! bu aklın mutluluğu bu akli bu akli yapana bağlamakla mümkün, sen daracık fikrinle ancak böyle tenkidçilik yaparsın işte, başka bir marifetin yok. bu akli ona bağlamak bu aklın sadakatidir, teslimiyetidir, tevekkülüdür. aklın ne kadar imandan ve islamiyetten uzaklaşmış ki teslimiyete yanaşmayıp kendi sönük cep fenerine güvenerek hükümler vermeye çalışıyor. aklını mümin ve müslüman et ki rahat etsin.

- unutma! tenkid etmek, hapsolmaktır. daralmaktır, fikirleri dar alana hapsedmektir, sığışmaktır. demek sen küçük insansın ki küçük düşünüyorsun, demek senin daracık bir bakışın var ki ancak o kadarını görebildiğinden tenkid ediyorsun.

- hem bu basit gibi görünen tenkidin sana ne büyük manevi zararlar ve kayıplar verecek biliyor musun? sakın aldanma! bırak şu tenkidi! meşgul olma!

peki şimdi seninle meşguliyeti bırakıyorum, çünkü neyi düşünürsem ona güç veriyorum, seninle de daha fazla meşgul olmayacağım ey tenkidçi damarım ...